

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Quickscan Natuur Koningstraat 73 te Afferden

Oriënterend onderzoek natuur in het kader van de Omgevingswet

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2023-1206
Datum:	1 februari 2024
Samensteller:	ing. P. Kalkman
Collegiale toets:	ing. J. Dekkers
Opdrachtgever:	Buro Waalbrug
Contactpersoon:	J. Langbroek

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Planlocatie	5
1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep	7
2 Methode	9
2.1 Uitvoering onderzoek	9
2.2 Soortenbescherming	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.3 Gebiedsbescherming	13
2.4 Houtopstanden	15
2.5 Houdbaarheid en toepassing	15
3 Beoordeling	16
3.1 Soortenbescherming	16
3.2 Specifieke zorgplicht Soorten	23
3.3 Gebiedsbescherming	24
3.4 Houtopstanden	25
4 Samenvatting	26
4.1 Soortenbescherming	26
4.2 Gebiedsbescherming	26
4.3 Houtopstanden	26
5 Conclusie	27
5.1 Conclusie	27
5.2 Uitvoerbaarheid	27
5.3 Vervolgstappen	27
5.4 Te treffen maatregelen	28

1 Inleiding

Aan de Koningstraat 73 te Afferden is een boerenerf met woning, zes schuren en een silo gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens de vier van de zes schuren en de silo op de planlocatie te slopen en één schuur te verplaatsen ten behoeve van de realisatie van circa twintig nieuwe woningen. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ruimtelijke ingreep en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ruimtelijke ingreep heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ruimtelijke ingreep geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop.

Buro Waalbrug begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Vervolgens wordt getoetst of de beoogde ruimtelijke ingreep uitvoerbaar is in het kader van natuurwetgeving en/of provinciaal beleid.

Onderzoeksdoelen

- Is het nieuwe omgevingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar?
- Welke beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie en welke negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van provinciaal aangewezen beschermde gebieden?
- Leidt de beoogde ruimtelijke ingreep tot kap van beschermde houtopstanden?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van natuurwetgeving en/of provinciaal aangewezen beschermde gebieden te worden genomen, en zo ja, welke?

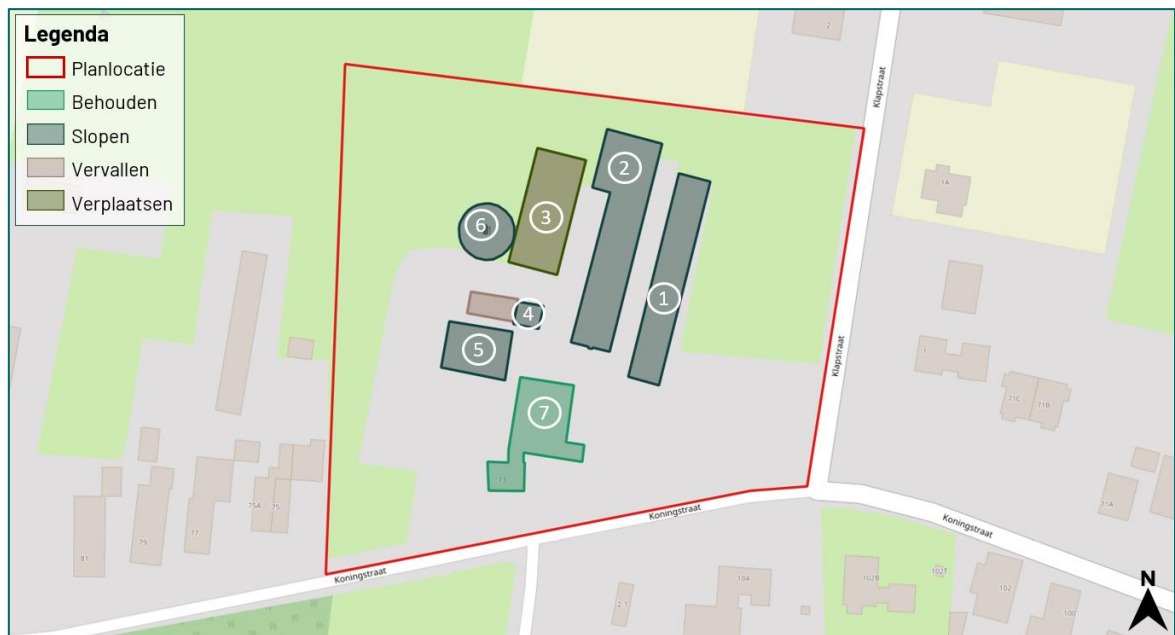
Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Koningstraat 73 te Afferden.

1.1 Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Koningstraat 73 te Afferden (figuur 1.2) en betreft een boerenerf waarop koeien worden gehouden. Onderstaand volgt per gebouw een beschrijving van de opbouw:

- Schuren 1 is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een golfplaten dak met dakbeschot. Schuur 1 wordt vooral gebruikt als opslagplaats, terwijl in schuur 2 in het verleden koeien gestaan hebben.
- Schuur 2 bestaat uit bakstenen muren en houten muren zonder luchtspouw en heeft een golfplaten dak met dakbeschot. In het verleden stonden er koeien in de schuur, maar momenteel heeft deze geen functie meer.
- Schuur 3 betreft een kapschuur en is compleet opgebouwd uit damwandplaten. Deze schuur wordt vooral gebruikt om grotere machines en landbouwvoertuigen te stallen. Deze schuur zal worden gedemonteerd en verplaatst naar de plek waar schuur 5 momenteel staat.
- Schuur 4 is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een dakpannen dak met dakbeschot. Deze schuur werd in het verleden gebruikt om kippen te houden, maar wordt nu gebruikt als opslag.
- Schuur 5 is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een golfplaten dak zonder dakbeschot. Er is bij deze schuur een zolder aanwezig, welke door houten stammen en balken met hooi erop wordt gescheiden van de benedenruimte. Schuur 5 werd in het verleden gebruikt om varkens te houden, maar heeft nu geen functie meer.
- Silo 6 is opgebouwd uit steen en zal tevens worden gesloopt.
- De woning (7) op de planlocatie is opgebouwd uit bakstenen muren met luchtspouw en heeft een dakpannen dak. Aan de woning is een schuur gebouwd (7) welke is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en een dakpannen dak heeft. Aan deze schuur en de woning worden geen werkzaamheden verricht.

Aan de noordzijde van silo 6 is een wateropslag aanwezig met een bodem van polyethyleen. De wateropslag was ten tijde van het veldbezoek geheel begroeid met algen. Achter schuur 4, aan de westzijde, zijn de overblijfselen van een vervallen schuur aanwezig. Hier staan nog wel delen van muren van maximaal 1 m hoog waardoor te zien is dat er in het verleden iets een schuur stond, maar verder is er niets van het gebouw over. Aan de noordzijde en de noordwestzijde van het perceel liepen koeien ten tijde van het veldbezoek. Aan de zuidoostzijde van het perceel worden banden en in plastic gewikkelde hooibalen opgeslagen. Het perceel wordt aan de noord-, noordoost- en oostzijde begrensd door een greppel. Op de planlocatie lopen meerdere katten vrij rond. In figuur 1.3, figuur 1.4 en bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Figuur 1.2 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Koningstraat 73 te Afferden.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door agrarische percelen. De planlocatie is gelegen ten noordwesten van het dorp Afferden en grenst direct aan de Koningstraat aan de zuidzijde en de Klapstraat aan de oostzijde. Op circa 90 m ten westen is een perceel gelegen dat volledig wordt gebruikt voor wateropslag. Aan de noordzijde zijn op circa 400 m meerdere vennen, poelen en bomenrijke stukken aanwezig, evenals een nevengeul van de Waal. Deze laatste is gelegen in natuurgebied de Afferdense en Deestse Waarden welke op circa 600 m ten noordoosten van de planlocatie gelegen is. De Waal zelf is gelegen op circa 1,6 km ten noorden. Tenslotte is op circa 1,1 km ten zuiden van de planlocatie de N322 gesitueerd.

Figuur 1.3 Op de planlocatie is men voornemens om onder andere afgebeelde schuur (2) te slopen.

Figuur 1.4 Fotografische indruk van de omgeving van de planlocatie.

1.2 Beoogde ruimtelijke ingreep

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de sloop van meerdere schuren en een silo ten behoeve van de realisatie van nieuwe woningen. Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in deze beoogde ruimtelijke ingreep, waardoor een bestemmingsplanwijziging benodigd is. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Figuur 1.5 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Buro Waalbrug).

2 Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de omgevingswet onderdeel natuur. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De reikwijdte bestaat uit de Omgevingswet en de provinciale omgevingsverordening.

2.1 Uitvoering onderzoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Op basis van dit veldbezoek wordt een inschatting gemaakt omtrent de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 24 oktober 2023 en is uitgevoerd door ing. P. Kalkman. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 4/8 bewolkt, 14° Celsius en windkracht 1-2 (Bft).

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). In NDFF wordt normaliter hierbij een straal van 2 km aangehouden rondom de planlocatie. Afhankelijk van het karakter en ligging van de planlocatie kan een afwijkende afstand aangehouden worden. Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een volledig beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

In het kader van de Omgevingswet is door BIJ12 de Beschermde Soorten Indicator (BeSI) ontwikkeld. De indicator geeft per locatie de te verwachten soorten en effecten op verblijfplaatsen en leefgebied. Tot dusver blijken de resultaten van de BeSI ontoereikend, er wordt geen volledig beeld van de te verwachten soorten en effecten verkregen. Blom Ecologie volgt de ontwikkeling van de BeSI nauwgezet en zal de indicator toepassen indien de BeSI toereikend is. Momenteel biedt de NDFF het meest complete inzicht in de verspreiding van soorten. Ten behoeve van voorliggende quickscan is de BeSI niet geraadpleegd.

Zorgplicht

De zorgplicht is in de omgevingswet opgedeeld in de algemene zorgplicht (afd. 1.3.0w) en de specifieke zorgplicht waarbij de specifieke zorgplicht verder opgedeeld kan worden in de Specifieke zorgplicht Natura 2000 (art. 11.6 Bal), Specifieke zorgplicht houtopstanden (art. 11.116 Bal) en Specifieke zorgplicht soorten (art 11.27 Bal). De Specifieke zorgplicht Natura 2000 en Specifieke zorgplicht houtopstanden worden bij de betreffende hoofdstukken beschreven.

Algemene zorgplicht

Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (0w afdeling 1.3). Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

Specifieke zorgplicht soorten

De Specifieke zorgplicht soorten heeft betrekking op het beschermen van specifieke planten- en diersoorten en is gericht op het behoud van biodiversiteit.

Degene die een activiteit verricht is verplicht:

1. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.

2. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
3. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Hiervoor moet er voorafgaand aan de te verrichten activiteit, worden nagegaan of er op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van de locatie aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van:

- *“van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4 tweede lid van die richtlijn.*
- *van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlage II, IV en V bij de habitatrichtlijn;*
- *dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en*
- *voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;”*

De aanwezigheid van de bovenstaande soorten wordt met behulp rapporten, naslagwerken en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) bepaald. In de NDFP wordt een zoekgebied met straal van circa 100 m aangehouden rondom de planlocatie. Afhankelijk van het karakter en ligging van de planlocatie kan een afwijkende afstand aangehouden worden.

Bij de aanwezigheid van een of meerdere soorten worden de mogelijk negatieve gevolgen van de beoogde realisatie beoordeeld. Hierbij wordt beoordeeld op de soorten en hun nest, voortplantingsplaats, rustplaats, eieren en standplaats. Mocht er aanwijzing zijn op nadelige gevolgen voor de soorten dan zijn er passende preventieve maatregelen benodigd om de nadelige gevolgen te voorkomen en dienen deze gemonitord te worden. Mochten er toch nadelige gevolgen optreden, dient de activiteit gestaakt te worden of passende herstelmaatregelen getroffen worden als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is.

Flora- en fauna activiteit

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (Bal art. 11.37), Habitatrichtlijnsoorten (Bal art. 11.46) en Andere soorten (Bal art. 11.54). Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna activiteit te verrichten (Ow art. 5.1 lid 2). Hierin worden rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Opzettelijk verstoren als bedoeld onder de Habitatrichtlijn wordt gedefinieerd als: *“elke opzettelijke verstoring die van invloed kan zijn op de overlevingskansen, het voortplantingssucces of het voortplantingsvermogen van een beschermde soort, of die leidt tot een verkleining van het leefgebied of tot verplaatsing of verdringing van de soort”*.

Bij overtreding van een verbodsbepaling geldt de plicht tot een vergunning flora- en fauna activiteit conform de bepalingen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (art. 8.74 lid j, lid k en lid l).

Vogelrichtlijn (Bal art. 11.37)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
 - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
 - d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
2. Het verbod geldt niet, als:
 - a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1) een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2) een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
 - 3) Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Habitatrichtlijn (Bal art. 11.46)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
 - c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
 - e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
2. Het verbod geldt niet als:
 - a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1) een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2) een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
 - 3) Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

Andere soorten (Bal art. 11.54)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
 - c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
2. Het verbod geldt niet als:
 - a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
 - b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
 - c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1) een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2) een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Natuurlijk verspreidingsgebied

Individuele, populaties en groeiplaatsen die zich buiten het natuurlijk verspreidingsgebied bevinden, vallen buiten het beschermingsregime van soortenbescherming. Het natuurlijk verspreidingsgebied wordt gedefinieerd als het gebied welke een soort op eigen kracht heeft bezet of waarin deze is geïntroduceerd binnen het verspreidingsgebied waar de soort van nature voorkwam. Het beschermingsregime geldt dus niet voor ingezaaide planten of dieren welke zijn losgelaten, ontsnapt of vanuit elders zijn meegelift. Om te bepalen of een plant of dier voorkomt binnen zijn natuurlijke verspreidingsgebied wordt gebruik gemaakt van de Verspreidingsatlas en naslagwerken. Wel geldt onverminderd de Algemene zorgplicht.

Vogelrichtlijn

Onder de Vogelrichtlijn zijn alle in gebruik zijnde nesten en broedgevallen van vogels beschermd. Het is van alle vogelsoorten verboden om nesten te beschadigen of te vernielen. Daarnaast gelden onder provinciale aanwijzingen categorieën waarin de nesten en rustplaatsen van specifieke vogelsoorten jaarrond bescherming genieten, dus ook in de periode dat deze niet in gebruik zijn. Rustplaatsen zijn conform de Richtsnoeren van de Europese Commissie gedefinieerd als zijnde essentiële zones voor het bestaan van een dier of groep van dieren wanneer ze niet-actief zijn.

Tabel 2.1 Vogelsoorten onder categorie 1 t/m 4: nesten en rustplaatsen jaarrond beschermd. Vogelsoorten onder categorie 5: nesten en rustplaatsen jaarrond beschermd, indien er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Vogelsoorten onder categorie 1 t/m 4			
Boomvalk	Havik	Ooievaar	Sperwer
Buizerd	Huismus	Ransuil	Steenuil
Gierzwaluw	Kerkuil	Roek	Wespendief
Grote gele kwikstaart	Oehoe	Slechtvalk	Zwarte wouw
Vogelsoorten onder categorie 5			
Blauwe reiger	Ekster	Kleine bonte specht	Tapuit
Boerenzwaluw	Gekraagde roodstaart	Kleine vliegenvanger	Torenvalk
Bonte vliegenvanger	Glanskop	Koolmees	Zeearend
Boomklever	Grauwe vliegenvanger	Kortsnavelboomkruiper	Zwarte kraai
Boomkruiper	Groene Specht	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Bosuil	Grote bonte specht	Pimpelmees	Zwarte roodstaart
Brilduiker	Hop	Raaf	Zwarte specht
Draaihals	Huiszwaluw	Ruigpootuil	
Eider	IJsvogel	Spreeuw	

Provinciale vrijstelling

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* Bal art. 11.54 kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten (Bkl 8.74I).

Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (Ow afdeling 1.3). Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

In de Omgevingsverordening van de Provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 2.2 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

Vrijgestelde soorten		
Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Bastaardkikker	Gewone pad	Ree
Bosmuis	Haas	Rosse woelmuis
Bruine kikker	Huisspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Dwergmuis	Kleine watersalamander	Veldmuis
Dwergspitsmuis	Konijn	Vos
Egel	Meerkikker	Woelrat

2.2 Gebiedsbescherming

In Nederland zijn natuurgebieden aangewezen met een beschermde status. Deze natuurgebieden betreffen hoofdzakelijk Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde gebieden.

Natura 2000-gebieden

Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij alle mogelijke effecten een Voortoets vereist. Met de Voortoets wordt bepaald of de plannen mogelijk negatieve effecten hebben op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden dient een vergunning voorhanden te zijn.

Bij de afwezigheid van significant negatieve effecten maar mogelijke kans op verslechtering moeten voor de Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden (art. 11.6 Bal) stappen voor de algemene bescherming ondernomen worden. De beoordeling van de Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden zal derhalve in de voortoets beschreven worden.

Provinciaal beleid

Onderstaande teksten zijn gebaseerd op de meest recente versie van de Omgevingsverordening.

Gelders Natuurnetwerk

Binnen het Gelders Natuurnetwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders Natuurnetwerk aantasten. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn. Bij aantasting van de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang geldt een compensatieplicht.

Groene Ontwikkelingszone

Een nieuwe ontwikkeling in de Groene Ontwikkelingszone is toegestaan als uit onderzoek blijkt dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in een versterkingsplan.

Weidevogelgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op weidevogelgebied laat de realisatie van een nieuwe windturbine of nieuw zonneveld niet toe. Een andere nieuwe activiteit of ontwikkeling is enkel toegestaan als deze geen nadelige gevolgen heeft voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

Ganzenrustgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een ganzenrustgebied laat een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt, en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende ganzenrustgebied overblijft.

Beschermingszone natte landnatuur

Natte landnatuur is natuur die direct afhankelijk is van de grondwatersituatie ter plaatse. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen in een beschermingszone natte landnatuur maakt geen functies mogelijk die significant nadelige effecten kunnen hebben op de instandhouding van de natte landnatuur. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn.

2.3 Houtopstanden

Houtopstanden betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden. Bij het vellen van houtopstanden en het herbeplanten van grond geldt de Specifieke zorgplicht houtopstanden (art. 11.116 Bal) als de activiteit nadelige gevolgen heeft voor de oogmerken voor regels voor deze activiteiten (art. 11.112 Bal). Waarbij de oogmerken doelstellingen zijn voor regels over het vellen en herbeplanten. Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig als het één van de volgende typen houtopstanden betreft (Bal art. 11.111 lid 2):

- a. houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap, bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving; Besluit activiteiten leefomgeving – geconsolideerde Staatsbladversie
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
- d. houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- e. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- f. kweekgoed;
- g. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1) wegbeplantingen;
 - 2) beplantingen langs waterwegen; en
 - 3) eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- h. het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- i. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, als zij:
 - 1) ten minste eens per 10 jaar worden geoogst;
 - 2) bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 m; en
 - 3) zijn aangelegd na 1 januari 2013; en
- j. houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 a, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

2.4 Houdbaarheid en toepassing

De beoogde ruimtelijke ingreep wordt getoetst aan de actuele wetgeving en provinciale verordening. Een quickscan Natuur heeft een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

3 Beoordeling

3.1 Soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.

Planten

Binnen een straal van 2 km van de planlocatie is het voorkomen van beschermde planten niet bekend (NDFP 2013-2023).

De planlocatie betreft een deels verhard boerenerv waarop koeien worden gehouden. Dankzij de begrazing door koeien en de aanwezige verharding zijn er weinig kansen voor beschermde vegetatie om te groeien. Tevens zijn er geen open plekken aanwezig waar pioniersvegetatie zich zou kunnen vestigen. Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante planten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: aalbes, gewone melkdistel, grote brandnetel, grote weegbree, harig knopkruid, Jacobskruid, kleeftuig, klimop, paardenbloem, smalle weegbree, speerdistel, straatgras en witte klaver. Op de muren van de bebouwing is geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek. Hiermee kan worden uitgesloten dat er sprake is van het opzettelijk vernielen van beschermde planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: aardmuis, bever, bosmuis, bruine rat, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huismuis, konijn, mol, ree, rode eekhoorn, rosse woelmuis, veldmuis, vos, waterspitsmuis, wezel en woelrat (NDFP 2013-2023). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, das, rode eekhoorn, waterspitsmuis en wezel.

De bever komt voor in en rondom grote oppervlaktewateren, zoals meren, beken en rivieren. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden gevonden in zelf gemaakt burchten in het water. De soort voedt zich met vegetatie op de oever. Bekende waarnemingen van de bever zijn allen gedaan in wateren die grenzen aan de Maas, op minimaal 450 m van de planlocatie (NDFP 2013-2023). Op en rondom de planlocatie is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig. Het enige aanwezige oppervlaktewater is de wateropslag welke ongeschikt is voor de bever, vanwege de afgelegen en open ligging. Tevens is er weinig vegetatie aanwezig die als voedsel voor de bever kan dienen, doordat er zo goed als geen houtige begroeiing aanwezig is. Ook zijn er meerdere barrières, in de vorm van wegen, aanwezig tussen de locaties van bekende waarnemingen en de planlocatie. Deze maken het voor de soort lastig om de planlocatie te bereiken. Vanwege de afwezigheid van geschikt habitat op de planlocatie en de aanwezigheid van meerdere barrières kan de aanwezigheid van de bever op de planlocatie worden uitgesloten.

De das komt voor in verschillende habitats, zoals bos en heide. Belangrijke habitateisen zijn de aanwezigheid van vergraafbare grond, voldoende dekking en hoogteverschil. De planlocatie en de omgeving zijn grotendeels open, er is weinig dekking aanwezig. Tevens is er geen vergraafbare grond aanwezig, is de planlocatie deels verhard en wordt de planlocatie gebruikt om koeien op te houden. Er zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een (burcht van) de das.

Bekende waarnemingen van de das binnen 2 km zijn allemaal gedaan in de Afferdense en Deestse Waarden (NDFF 2013-2023). Hier is minder verstoring en meer dekking, hoogteverschillen en vergraafbare grond aanwezig. Het is derhalve veel aannemelijker dat hier een burcht aanwezig is. Vanwege de grote hoeveelheid percelen in de omgeving die geschikter zijn als foerageergebied, er is daar minder dekking en geen begrazing door koeien, kan worden uitgesloten dat er op de planlocatie essentieel foerageergebied aanwezig is. Het valt niet uit te sluiten dat de das de planlocatie sporadisch passeert, echter, vanwege de aanwezigheid van geschikter leefgebied in de omgeving, kan worden uitgesloten dat er essentieel leefgebied van de das aanwezig is op de planlocatie.

De rode eekhoorn heeft een voorkeur voor aaneengesloten bomenrijke gebieden. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden gevonden in nesten of holtes hoog in bomen. De planlocatie betreft een boerenerf waar maximaal vijf bomen aanwezig zijn verspreid over het terrein. Er is geen sprake van een bomenrijk gebied, ook niet in de directe omgeving. De enige bekende waarneming van de soort komt uit de Afferdense en Deestse Waarden (NDFF 2013-2023), waar wel bomenrijke delen aanwezig zijn. Tussen deze bomenrijke gebieden en de planlocatie zijn geen bomenrijen aanwezig die een migratieroute zouden kunnen vormen voor de rode eekhoorn. De aanwezigheid van de soort op de planlocatie kan derhalve worden uitgesloten.

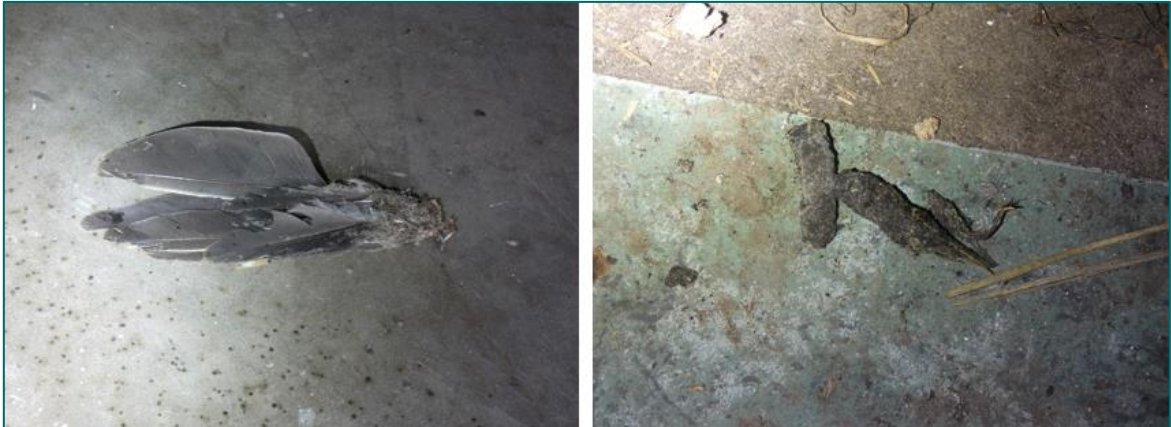
De waterspitsmuis komt voor in en rondom schone oppervlaktewateren met veel onderwatervegetatie en sterk begroeide oevers. Belangrijke habitateisen zijn de aanwezigheid van bodembedekkende vegetatie en water binnen 500 m. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden gevonden in zelfgemaakte nesten in hopen en holtes op de oeverzones van wateren. De planlocatie betreft een boerenerf, waarbij het enige aanwezige oppervlaktewater een aangelegde wateropvang betreft met een bodem van polyethyleen. Dit is voor de waterspitsmuis geen geschikt water, aangezien er geen onderwatervegetatie aanwezig is en er geen sprake is van schoon water vanwege de grote hoeveelheid algen. De aanwezigheid van het polyethyleen zorgt er tevens voor dat het lastig is holletje te maken op de 'oever'. Verder is de planlocatie erg open en is weinig sprake van bodembedekkende vegetatie. De enige bekende waarneming van de waterspitsmuis binnen 2 km van de planlocatie komt van resten van de soort in een braakbal (NDFF 2013-2023). Het is mogelijk dat deze waterspitsmuis ergens buiten 2 km van de planlocatie leefde, maar dat deze na de dood pas hier terecht kwam. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en geschikte verblijfplaatsen kan de aanwezigheid van de waterspitsmuis op de planlocatie worden uitgesloten.

De wezel komt voor in gebieden met veel dekking in onder andere bossen, duinen en wei- en akkerland. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden vaak gevonden in oude hopen van andere zoogdieren bij structuren zoals bosschages, houtstapels of heggen. De planlocatie betreft een boerenerf waarbij weinig groene structuren aanwezig zijn die dekking kunnen bieden. Op de planlocatie zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor de wezel aangetroffen. De wezel voedt zich vooral met woelmuizen. Op de planlocatie worden koeien gehouden. Op andere percelen rondom de planlocatie worden gewassen verbouwd, waardoor hier aannemelijk meer woelmuizen aanwezig zijn. Hierdoor kan het worden uitgesloten dat er op de planlocatie essentieel foerageergebied voor de wezel aanwezig is. Het is mogelijk dat de wezel sporadisch op de planlocatie voorkomt, echter zijn er in de omgeving percelen aanwezig met meer dekking en een groter voedselaanbod, waardoor kan worden uitgesloten dat er op de planlocatie essentieel leefgebied aanwezig is.

Uit de informatie van de NDFF (2013-2023) blijkt dat er binnen 2 km van de planlocatie geen waarnemingen bekend zijn van de steenmarter. De steenmarter is een grotendeels nachtactieve soort die veel gebruik maakt van dekking. De soort is daardoor lastig waar te nemen, waardoor waarnemingen vaak ontbreken. Tijdens het veldbezoek zijn echter wel meerdere sporen van de soort op de planlocatie, in schuren 1, 2 en 3, aangetroffen in de vorm van prooiresten en uitwerpselen (figuur 3.1). De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met onder andere oude schuren en heggen. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden onder andere gevonden onder takkenhopen, op zolders of kruipruimtes en onder dakbedekkingen. Op de planlocatie zijn meerdere mogelijke verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van zolders en ruimtes tussen de dakbedekking en het dakbeschot. Deze ruimtes zijn via verschillend openingen ook goed bereikbaar.

Tijdens het veldbezoek was er te horen dat er een dier tussen de golfplaten en het dakbeschot liep in schuur 2. Mogelijk was dit een steenmarter, echter is dit niet met zekerheid vast te stellen.

Om de aan- dan wel afwezigheid van voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter op de planlocatie uit te kunnen sluiten dient er aanvullend onderzoek naar de soort plaats te vinden (zie H5.3).

Figuur 3.1 Sporen van de steenmarter op de planlocatie: links prooiresten in schuur 3 en rechts uitwerpselen in schuur 2.

De planlocatie heeft mogelijk tevens een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name bruine rat, egel, huismuis, huisspitsmuis, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn behalve de sporen van de steenmarter geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Omgevingsverordening van de provincie vallen. Derhalve dient er enkel aanvullend onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van de steenmarter op de planlocatie.

Vleermuizen

Binnen een straal van 2 km is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger (NDFP 2013-2023). Onder de Habitatrichtlijn zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als Habitatrichtlijnsoorten beschermd (Bal art. 11.46). Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat. Ongeacht de mogelijke aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen kunnen vleermuizen gebruikmaken van de planlocatie tijdens vliegbewegingen en foerageeractiviteiten. Hier dienen in het kader van de algemene zorgplicht mogelijk maatregelen genomen te worden (zie H5.4).

Op de planlocatie zijn alle bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van boomholten, loshangende bastdelen, scheuren, spleten of andere openingen welke kunnen dienen als verblijfplaats. In de bomen op en nabij de planlocatie zijn geen boomholten of andere potentiële verblijfplaatsen aangetroffen. Er worden geen bomen gekapt in de beoogde ruimtelijke ingreep. De ontwikkeling resulteert derhalve niet in het wegnemen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

De te slopen en verplaatsen bebouwing is nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële verblijfplaatsen en geschikte invliegopeningen. Alle gevels en daken van de betreffende bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, kierende daklijsten, scheefliggende dakpannen, ontbrekende specie en overige gevelafwerkingen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot een open dakruimte en/of spouwmuur. Schuren 1 en 2 zijn (deels) opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en hebben een golfplaten dak met dakbeschot. Er zijn meerdere openingen aanwezig die vleermuizen kunnen gebruiken om de schuren te betreden.

Tussen de golfplaten en het dakbeschot zijn onder andere wat ruimtes aanwezig in de bolling, waar vleermuizen zouden kunnen verblijven. Er zijn ook soorten die vrij hangend aan balken of aan het plafond worden gevonden, zoals de gewone grootoorvleermuis. In beide schuren zijn structuren aanwezig die door de soort gebruikt kunnen worden om aan te hangen. Het kan derhalve niet worden uitgesloten dat er in schuur 1 en schuur 2 vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Schuur 3 is opgebouwd uit damwandplaten. Deze zijn voor vleermuizen erg glad, er veel tocht is en er geen geschikte smalle ruimtes zijn, waardoor de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in deze schuur kan worden uitgesloten. Schuur 4 is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een dakpannen dak met dakbeschot. Er zijn meerdere openingen aanwezig die toegang bieden tot de ruimte tussen het dakbeschot en het dak. De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in schuur 4 kan derhalve niet worden uitgesloten. Schuur 5 is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een golfplaten dak zonder dakbeschot. Op de zolder van de schuur zijn onder andere in de nok een aantal smalle ruimtes aanwezig waarin vleermuizen kunnen wegkruipen en een verblijfplaats kunnen vinden, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen niet kan worden uitgesloten. Tevens zouden soorten als de gewone grootoorvleermuis hier vrij hangend aan de balken of het plafond kunnen verblijven. Hierdoor is het mogelijk dat de beoogde ruimtelijke ingreep resulteert in het wegnemen van vleermuisverblijfplaatsen. Gebaseerd op de bekende verspreidingsgegevens, de ligging van de planlocatie (landelijk gebied) en de type bebouwing is potentie voor verblijfplaatsen van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis (tabel 3.1). De meervleermuis wordt zekerheidshalve meegenomen. Vanwege de aanwezigheid van grote oppervlaktewateren in de buurt en openingen van voldoende grootte in de bebouwing, valt de aanwezigheid van de soort niet uit te sluiten. Om aan- of afwezigheid van vleermuizen vast te stellen dient aanvullend onderzoek plaats te vinden middels veldbezoeken in de periode april-september (zie H5.3).

Naast de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Foerageergebieden en vliegroutes worden vaak gevonden rondom structuren als bomen(rijen) en water(gangen). Op en rondom zijn slechts een zeer klein aantal bomen aanwezig en het enige oppervlaktewater is de wateropvang. In de omgeving van de planlocatie zijn meerdere (grote) wateren en bomenrijke gebieden aanwezig die als beter alternatief kunnen dienen. Derhalve kan worden uitgesloten dat er op de planlocatie sprake is van essentiële foerageergebieden of vliegroutes.

Tabel 3.1 Samenvatting van de beoordeling van verblijfplaatsen, essentiële vliegroute en foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten.

Vleermuissoort	Potentie	Onderbouwing
Gewone dwergvleermuis	Ja	Geschikte openingen in bebouwing
Ruige dwergvleermuis	Ja	Geschikte openingen in bebouwing
Laatvlieger	Ja	Geschikte openingen van voldoende grootte in bebouwing
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Geschikte openingen in bebouwing en weinig lichtverstoring
Meervleermuis	Ja	Aanwezigheid groot oppervlaktewater in de omgeving
Watervleermuis	Nee	Geen bomenkap
Rosse vleermuis	Nee	Geen bomenkap
Tweekleurige vleermuis	Nee	Buiten bekende verspreiding en afwezigheid van zeer hoge bebouwing voor paarverblijfplaatsen
Vleermuizen algemeen	Potentie	Onderbouwing
Massawinterverblijfplaats (gewone dwergvleermuis)	Nee	Geen hoge bebouwing met bufferende vermogen
Essentiële vliegroute	Nee	Geen aantasting van lijnvormige structuren
Essentieel foerageergebied	Nee	Geen aantasting van houtopstanden met struweel en oppervlaktewater

Tabel 3.2 Samenvatting van de potentie voor vleermuissoorten op de planlocatie.

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Massawinter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Gewone grootovleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Meervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee

Amfibieën

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende amfibieënsoorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander, poelkikker en rugstreeppad (NDFF 2013-2023). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad.

Amfibieën leven zowel in een aquatisch als terrestrische omgeving. Deze omgevingen betreffen voortplantingswater, foerageergebieden en overwinteringsstructuren. Deze habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen.

De kamsalamander en de poelkikker hebben een voorkeur voor bos- en heide gebieden. Voortplantingswater is visvrij en heeft een grote hoeveelheid onderwatervegetatie. De planlocatie betreft een boerenerf met als enige oppervlaktewater een wateropvang. Deze is niet geschikt als voortplantingswater vanwege het ontbreken van onderwatervegetatie. Bekende waarnemingen van de soorten binnen 2 km komen allen uit water- en bomenrijke gebieden aan de noordzijde van de planlocatie, op minimaal 450 m (NDFF 2013-2023). Tussen de locaties van deze waarnemingen en de planlocatie zijn meerdere wegen aanwezig die een barrière vormen om de planlocatie te bereiken. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en voortplantingswater op de planlocatie en de aanwezigheid van meerdere barrières om de planlocatie te bereiken, kan de aanwezigheid van de kamsalamander en de poelkikker worden uitgesloten.

De rugstreeppad is een pionierssoort met een voorkeur voor ruderaal terrein. Belangrijke habitateisen zijn de aanwezigheid van vergraafbaar zand en ondiepe poelen. Beide elementen zijn op en rondom de planlocatie niet aanwezig, waardoor er geen sprake is van geschikt leefgebied voor de soort. Bekende waarnemingen van de soort binnen 2 km komen allen van plaatsen binnen 100 m van waterrijke gebieden, waar ondiepe poelen wel aanwezig zijn (NDFF 2013-2023). Hier is geschikter habitat aanwezig dan op de planlocatie. De aanwezigheid van de rugstreeppad kan in de huidige situatie derhalve worden uitgesloten. Echter, tijdens de werkzaamheden kan er wel geschikt habitat voor de rugstreeppad ontstaan. Aangezien er binnen de afgelopen 3 jaar waarnemingen van de soort zijn gedaan binnen 1 km van de planlocatie dienen maatregelen te worden genomen om kolonisatie te voorkomen (zie H5.4).

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad voorkomen op de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen op basis van de vastgestelde provinciale verordeningen. Er is ten aanzien van amfibieën geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen.

Reptielen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid van inheemse reptielen niet bekend (NDFF 2013-2023). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Reptielen zijn over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorte biotopen als heidevelden, bosgebied en natuurlijke oevers. De planlocatie is deels verhard en wordt deels door koeien begraaft. Door de afwezigheid van structuurrijke biotopen en de hoge mate van verstoring is het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied uitgesloten. Er is ten aanzien van reptielen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen.

Vissen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de grote modderkruiper (NDFP 2013-2023).

De grote modderkruiper komt voor in wateren met een dikke sliblaag en een grote hoeveelheid onderwatervegetatie. Op de planlocatie en binnen de invloedssfeer van de beoogde ruimtelijke ingreep bevindt zich enkel de wateropvang. Deze staat niet in verbinding met andere wateren en bevat geen dikke sliblaag of onderwatervegetatie. Mogelijk dat er in de greppel die rondom de planlocatie gedurende een deel van het jaar wel een laag water staat. De aanwezigheid van grote brandnetel in de greppel duidde er echter op dat er al voor een langere tijd geen water in stond. Mocht er tijdelijk wel water in komen te staan, is er geen sprake van geschikt oppervlaktewater vanwege het ontbreken van onderwatervegetatie en een dikke sliblaag. Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied kan de aanwezigheid van de grote modderkruiper op de planlocatie worden uitgesloten.

Er is ten aanzien van vissen geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen.

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de rivierrombout en teunisbloempijlstaart (NDFP 2013-2023).

De rivierrombout komt voor op plekken rondom grote wateren, zoals beken en rivieren, waar sediment wordt afgezet. Deze plekken bevinden zich op minimaal 750 m van de planlocatie. Het valt niet uit te sluiten dat de rivierrombout sporadisch op de planlocatie voorkomt, echter wordt er geen aantasting gedaan aan geschikt leefgebied van de soort. Derhalve kunnen negatieve effecten op de soort worden uitgesloten.

De teunisbloempijlstaart heeft een voorkeur voor open plekken in bomenrijke gebieden. Waardplanten voor de soort zijn onder andere teunisbloem, kattenstaart en basterdwederik. Op de planlocatie zijn geen waardplanten voor de soort aanwezig. Tevens worden er geen aantastingen gedaan aan bomenrijke gebieden. Negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart kunnen derhalve worden uitgesloten.

Op de planlocatie zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Er is ten aanzien van insecten en andere ongewervelden geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: ekster, huismus, kauw, kokmeeuw, spreeuw, torenvalk en Turkse tortel. Gedurende het veldbezoek zijn huismussen aangetroffen aan de oostzijde van de Klapstraat, op circa 15 m van de planlocatie. Binnen een straal van 100 meter van de planlocatie is vastgestelde aanwezigheid van nestlocaties van jaarrond beschermde vogels niet bekend (NDFP 2013-2023).

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. De huismus heeft een sterke binding met mensen en komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Op plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen zijn meer huismussen dan op plekken waar geen groen aanwezig is (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2023). De planlocatie betreft een boerenperceel met verschillende schuren en een woning. Schuur 3 is volledig opgebouwd uit damwandplaten. Er is geen spouw of dakbeschot aanwezig, waardoor kan worden uitgesloten dat er bij deze schuur nestlocaties voor de huismus aanwezig zijn.

Schuur 5 is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtsponw en een dakpannen dak zonder dakbescho. Bij dit gebouw zijn derhalve ook geen geschikte nestlocaties aanwezig. Schuren 1, 2 en 4 zijn opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtsponw. Schuur 1 en schuur 2 hebben een golfplaten dak. Het is voor huismussen mogelijk om onder de golfplaten een nest te maken, waardoor bij deze schuren de aanwezigheid van nestlocaties niet kan worden uitgesloten. Schuur 4 heeft een dakpannen dak met dakbescho. Onder de buitenste rij dakpannen zijn openingen aanwezig waardoor huismussen tussen de dakpannen en het dakbescho kunnen komen. Tijdens het veldbezoek zijn op de planlocatie zelf geen huismussen waargenomen, echter waren deze wel aanwezig aan de oostzijde van de Klapstraat, op circa 15 m afstand. Het voorkomen van nestlocaties van huismus op de planlocatie kan derhalve niet uitgesloten worden. De beoogde ruimtelijke ingreep leidt tot zeer beperkte aantasting van groene delen en resulteert niet in afname van essentieel leefgebied. Van aantasting van functioneel leefgebied van de huismus is derhalve geen sprake. Om de aan- of afwezigheid van nestlocaties van de huismus in schuur 1, 2 en 4 op de planlocatie vast te stellen dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden (Zie H5.3).

De gierzwaluw heeft als oorspronkelijk rotsbewoner de rotsen ingeruild voor bebouwing. De soort broedt daardoor hoofdzakelijk in stedelijk gebied in donkere holtes van ventilatieschachten, spleten in muren en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). Doordat de soort niet direct vanuit zijn nest kan opstijgen, moet hij zich naar beneden kunnen laten vallen. Het nest dient hierdoor een vrije aanvliegroute van minimaal 1 meter breed, en minimaal 3 meter onder de nestopening te bevatten. Hierbij dienen zo min mogelijk belemmerende elementen, zoals bomen, aanwezig te zijn. Voedselvluchten kunnen op vele kilometers (tot wel 1000 km) van het nest plaatsvinden, waardoor het foerageergebied niet nader te definiëren is. Het grootste deel van de te slopen bebouwing is opgebouwd uit bakstenen muren en een golfplaten dak. Enkel schuur 3 is niet opgebouwd uit bakstenen muren, maar uit damwandplaten. Bij deze schuur kan derhalve worden uitgesloten dat er nestlocaties van de gierzwaluw aanwezig zijn, vanwege de gladde wanden en het gebrek aan een dakruimte. Van de overige te slopen bebouwing heeft schuur 5 geen luchtsponw en dakbescho, waardoor de aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw hier ook kan worden uitgesloten. Schuren 1 en 2 hebben beiden wel een dakbescho. Echter hebben deze schuren een golfplaten dak waarbij er aan de zijanten geen geschikte mogelijkheden zijn om onder de golfplaten te komen. Dit zorgt ervoor dat er voor gierzwaluwen geen geschikte nestlocaties aanwezig zijn. Schuur 4 heeft een dakpannen dak en een dakbescho. Onder de kantpannen zijn meerdere openingen van voldoende grootte aanwezig. De schuur is echter niet meer dan 2,5 m hoog, wat voor gierzwaluwen te laag is. De planlocatie is tevens gelegen in landelijk gebied, waardoor er geen mogelijkheid is voor een hele kolonie om een nestlocatie te vinden. Voor een koloniebroeder als de gierzwaluw is dit wel een vereiste. Vanwege vorengenoemde kan de aanwezigheid van nestlocaties van de gierzwaluw op de planlocatie uitgesloten worden.

Er zijn geen grote nesten of horsten aangetroffen in de bomen op en rondom de planlocatie. De aanwezigheid van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan uitgesloten worden. In schuren 1,2 en 3 zijn meerdere braakballen gevonden en zijn krijtsporen aanwezig (figuur 3.2). In de braakballen zijn onder andere insecten aanwezig, wat erop wijst dat ze vermoedelijk van de steenuil zijn. Bij alle drie de schuren zijn voldoende openingen aanwezig, waardoor uilen binnen kunnen komen. Er is tevens een waarneming van een roepende steenuil bekend direct naast de planlocatie. Er zijn tevens braakballen gevonden met resten van poppen van de tapijtmot. Deze mot specialiseert zich vooral op braakballen van de kerkuil. Tevens zijn er schedels van spitsmuizen aanwezig, welke vooral worden gegeten door kerkuilen. Zowel de aanwezigheid van nestlocaties van de kerkuil als de steenuil in schuren 1, 2 en 3 op de planlocatie kan niet worden uitgesloten, derhalve dient er aanvullend onderzoek naar deze soorten plaats te vinden (zie H5.3).

Figuur 3.2 Braakballen gevonden op de planlocatie: links van de steenuil en rechts van de kerkuil.

Er dient wat betreft vogels met jaarrond beschermde nesten nader onderzoek gedaan worden naar de aanwezigheid van (nesten van) de huismus, de gierzwaluw, de kerkuil en de steenuil op de planlocatie.

Vogels - Algemene broedvogels en cat. 5

De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De bebouwing vormt voor algemene broedvogels zoals duiven en kauwen geschikte nestlocaties. Tijdens het veldbezoek zijn twee nesten aangetroffen van de Turkse tortel. Tevens zijn er resten aangetroffen van een oud nest van de boerenzwaluw. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de sloopwerkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Exoten

Er geldt een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van schadelijke exotische planten en dieren onder de Unielijst. Op de planlocatie zijn gedurende het veldbezoek en de bureaustudie (NDFP 2019-2024) geen soorten aangetroffen die vallen onder de Unielijst Exoten. Tevens zijn er geen exoten aangetroffen welke niet zijn opgenomen onder de Unielijst Exoten waarvoor maatregelen of vervolgstappen voor geadviseerd worden.

3.2 Specifieke zorgplicht Soorten

Binnen een straal van 100 m zijn waarnemingen bekend van de volgende Vrl art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, Hrl bijlage II, IV en V soorten en nationaal beschermde soorten: gierzwaluw en steenuil (NDFP 2019-2024). Voor deze beiden soorten geldt dat deze reeds in de soortenbescherming (H3.1) beoordeeld zijn. Voor alle activiteiten die uitgevoerd worden en mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben, moeten deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Het plangebied bestaat uit een boerenerf met meerdere gebouwen. Tijdens het veldbezoek is er onderzoek gedaan naar aanwijzingen van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit verricht wordt of in de directe omgeving van de locatie.

Er is wat betreft de steenuil mogelijk sprake van nadelige effecten ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Zoals eerder benoemd, dient er voor deze soort aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd. Op de gierzwaluw worden geen nadelige effecten verwacht.

3.3 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 400 m ligt het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (figuur 3.3).

Figuur 3.3 De planlocatie ligt op een afstand van circa 400 m tot het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (bron: nationaal Georegister PDOK).

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de sloop van meerdere schuren en het verplaatsen van één schuur ten behoeve van de realisatie van circa twintig nieuwe woningen. Ondanks dat deze buiten een Natura 2000-gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is om te resulteren in negatieve effecten. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden. Ten opzichte van de huidige situatie leidt de beoogde ruimtelijke ingreep in de gebruiksfase tot een toename in het aantal verkeersbewegingen.

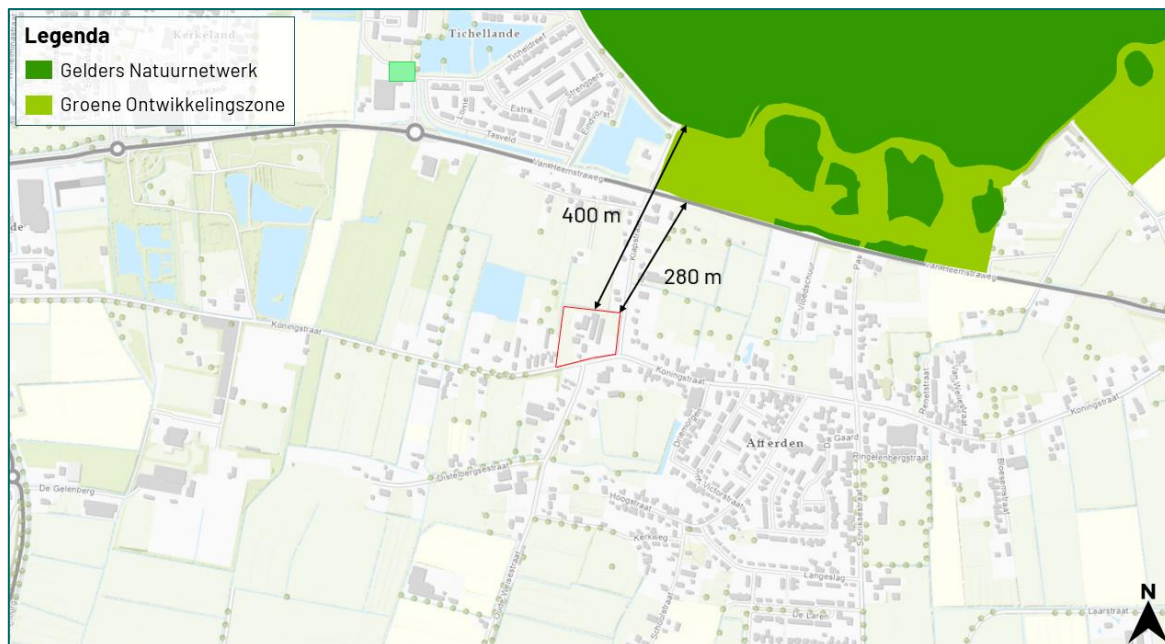
Gedurende de aanlegfase kan er een tijdelijke verhoogde stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en bijbehorende verkeersbewegingen. Per 2 november 2022 geldt dat de algemene bouwvrijstelling onbruikbaar is en dat activiteiten van de bouwsector onderdeel moeten zijn van de beoordeling.

Gezien de geringe afstand (400 m) tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', wordt geadviseerd om een stikstofonderzoek met de AERIUS Calculator uit te voeren.

Ten aanzien van de specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden hoeven er geen maatregelen getroffen te worden.

Provinciaal aangewezen gebieden

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Gelders Natuurnetwerk, Groene Ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied of Beschermingszone natte landnatuur. Op een afstand van circa 400 m ligt het Gelders Natuurnetwerk en op een afstand van circa 280 m ligt de Groene Ontwikkelingszone (figuur 3.4). Op een afstand van circa 3,4 km ligt Weidevogelgebied (geen kaartweergave). Ganzenrustgebied is gelegen op een afstand van circa 2 km van de planlocatie (figuur 3.5). Op een afstand van circa 2,8 km ligt de Beschermingszone natte landnatuur (geen kaartweergave). Ten aanzien van provinciaal aangewezen gebieden geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Figuur 3.4 De planlocatie ligt op een afstand van circa 400 m tot het Gelders Natuurnetwerk en 280 m tot de Groene ontwikkelingszone (bron: gldanders.planoview.nl).

Figuur 3.5 De planlocatie ligt op een afstand van circa 2 km van Ganzenrustgebied (bron: gldanders.planoview.nl).

3.4 Houtopstanden

Houtopstanden

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien.

Ten aanzien van de specifieke zorgplicht houtopstanden hoeven er geen maatregelen getroffen te worden.

4 Samenvatting

4.1 Soortenbescherming

Er dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de volgende soorten of soortgroepen: steenmarter, gebouwbewonende vleermuizen, huismus, steenuil en kerkuil. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor soorten welke niet beschermd zijn (behoudens de algemene zorgplicht) en/of waarvoor een vrijstelling geldt. Voor broedvogels geldt dat de nesten van alle soorten beschermd zijn tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli).

Tabel 4.1 Overzicht van de Soortenbescherming.

Soortgroep	Bescherming	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijke functie planlocatie
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Steenmarter	Nationaal	Ja	Voortplantingsplaats en vaste rust- en verblijfplaats
Vleermuizen	HR	Ja	Verblijfplaats
Amfibieën			
Reptielen			
Vissen			
Insecten en andere ongewervelden			
Vogels (cat. 1 t/m 4)			
Huisumus	VR	Ja	Nestlocatie
Steenuil	VR	Ja	Nestlocatie en vaste rustplaats
Kerkuil	VR	Ja	Nestlocatie en vaste rustplaats
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

4.2 Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of provinciaal aangewezen beschermde gebieden. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie dienen de effecten van stikstofemissie inzichtelijk gemaakt te worden in een stikstofonderzoek. Dit kan middels de AERIUS Calculator.

Tabel 4.2 Overzicht van beschermde gebieden in het kader van gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	Afstand	Mogelijke effecten	Nader onderzoek
Natura 2000	400 m	Stikstof	Stikstofonderzoek
Gelders Natuurnetwerk	400 m	Geen	N.v.t.
Groene ontwikkelingszone	280 m	Geen	N.v.t.
Belangrijk weidevogelgebied	3,4 km	Geen	N.v.t.
Ganzenrustgebied	2 km	Geen	N.v.t.
Beschermingszone natte landnatuur	2,8 km	Geen	N.v.t.

4.3 Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Omgevingswet.

5 Conclusie

5.1 Conclusie

De beoogde sloop van meerdere schuren, het verplaatsen van een schuur en de realisatie van circa 20 woningen aan de Koningstraat 73 te Afferden is uitvoerbaar in het kader van de Omgevingswet.

5.2 Uitvoerbaarheid

De beoogde ruimtelijke ingreep leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent houtopstanden. Er dienen enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de algemene zorgplicht, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Om negatieve effecten omtrent gebiedsbescherming uit te sluiten, dient vooraf een berekening door middel van de AERIUS Calculator uitgevoerd te worden. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de te slopen en verplaatsen schuren een relevante functie hebben voor steenmarter, gebouwbewonende vleermuizen, huismus, kerkuil en steenuil (soortenbescherming). Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang (steenmarter, vleermuizen: er is sprake van een reden van sociale of economische aard, huismus, kerkuil, steenuil: er zijn belangen vanuit volksgezondheid en/of openbare veiligheid - aan te voeren) en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Wegens het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden.

5.3 Vervolgstappen

- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar huismus uitgevoerd te worden. Een aanvullend onderzoek naar huismus wordt uitgevoerd middels twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei, conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023).

- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden om aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in schuren 1, 2, 4 en 5 te inventariseren. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen wordt uitgevoerd middels minimaal vijf gerichte veldbezoeken in de periode 15 april t/m 30 september, conform het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB). Hiervan dienen drie rondes in het voorjaar en twee rondes in het najaar plaats te vinden. De potentie van de planlocatie voor verschillende typen verblijfplaatsen en vleermuissoorten wordt in tabel 3.1 en 3.2 uiteengezet. Er is geen sprake van aantasting van een mogelijk essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute.
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar steenuil uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van nesten en vaste rustplaatsen in schuren 1, 2 en 3 te inventariseren. Een aanvullend onderzoek naar steenuil wordt uitgevoerd middels vier gerichte veldbezoeken in de periode 1 februari t/m 30 april, conform het Soorteninventarisatieprotocol (NGB, 2023).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar kerkuil uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van nesten en vaste rustplaatsen in schuren 1, 2 en 3 te inventariseren. Een aanvullend onderzoek naar kerkuil wordt uitgevoerd middels drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 februari t/m 15 oktober, conform het Kennisdocument Kerkuil (BIJ12, 2017).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient aanvullend onderzoek naar steenmarter uitgevoerd te worden om te bepalen of er voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn op de planlocatie. Een aanvullend onderzoek naar steenmarter wordt uitgevoerd middels sporenonderzoek en het plaatsen van camera's gedurende zes weken in de periode maart t/m augustus of gedurende twaalf weken in de periode september t/m februari, conform de 'Handreiking: kleine marters' (Bouwens, 2017).
- Voor de beoogde ruimtelijke ingreep dient rekenkundig inzichtelijk te worden gemaakt of er sprake is van een verhoging van stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. Dit kan door een stikstofonderzoek uit te voeren middels de AERIUS Calculator.

5.4 Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (algemene zorgplicht).

- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Eventueel aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) voorafgaand aan de werkzaamheden gefaseerd verwijderen. Dit om grondgebonden dieren de kans te bieden zelfstandig de planlocatie te verlaten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- Voor rugstreeppad dient het terrein gedurende de ontwikkeling ongeschikt gehouden te worden (bijv. aanbrengen puinbed, voorkomen ontstaan puinhopen, egaliseren terrein e.d.) en/of ontoegankelijk gemaakt te worden voor de soort gedurende de bouwwerkzaamheden. Het ontoegankelijk maken dient bij voorkeur voor de migratie- en voortplantingsperiode plaats te vinden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen. Zie voor meer instructies bijlage 3.
- De sloopwerkzaamheden opstarten of uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (indicatief medio maart t/m medio juli). Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties van algemene broedvogels ruim voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt of ontoegankelijk gemaakt te worden. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd die mogelijk resulteren in het wegnemen of verstoren van broedgevallen dient voor aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Bronvermelding

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*)

Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*) (2023)

Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com

www.bij12.nl

www.gldanders.planoview.nl

www.nationaalgeoregister.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.vlinderstichting.nl

www.wilde-planten.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Vervolgstappen soortenbescherming

Bijlage 3 Ecologie rugstreepad

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Koningstraat 73 te Afferden en bestaat uit een boerenperceel met onder andere woningen en meerdere schuren. De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de sloop van vier schuren en een silo en het verplaatsen van één schuur.

Figuur 2 Schuur 1 bestaat uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een golfplaten dak met dakbeschot. Er zijn meerdere openingen aanwezig om de bebouwing te betreden, zoals het gat in het dak in de foto waardoor uilen toegang tot de schuur hebben.

Figuur 3 Schuur 2 op de planlocatie is deels opgebouwd uit bakstenen muren en deels uit houten muren. Er is een golfplaten dak aanwezig.

Figuur 4 De wateropvang op de planlocatie is volledig begroeid met algen.

Figuur 5 Schuur 3 is volledig opgebouwd uit damwandplaten en zal binnen de planlocatie verplaatst worden.

Figuur 6 Schuur 4 op de planlocatie is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtspouw en heeft een dakpannen dak.

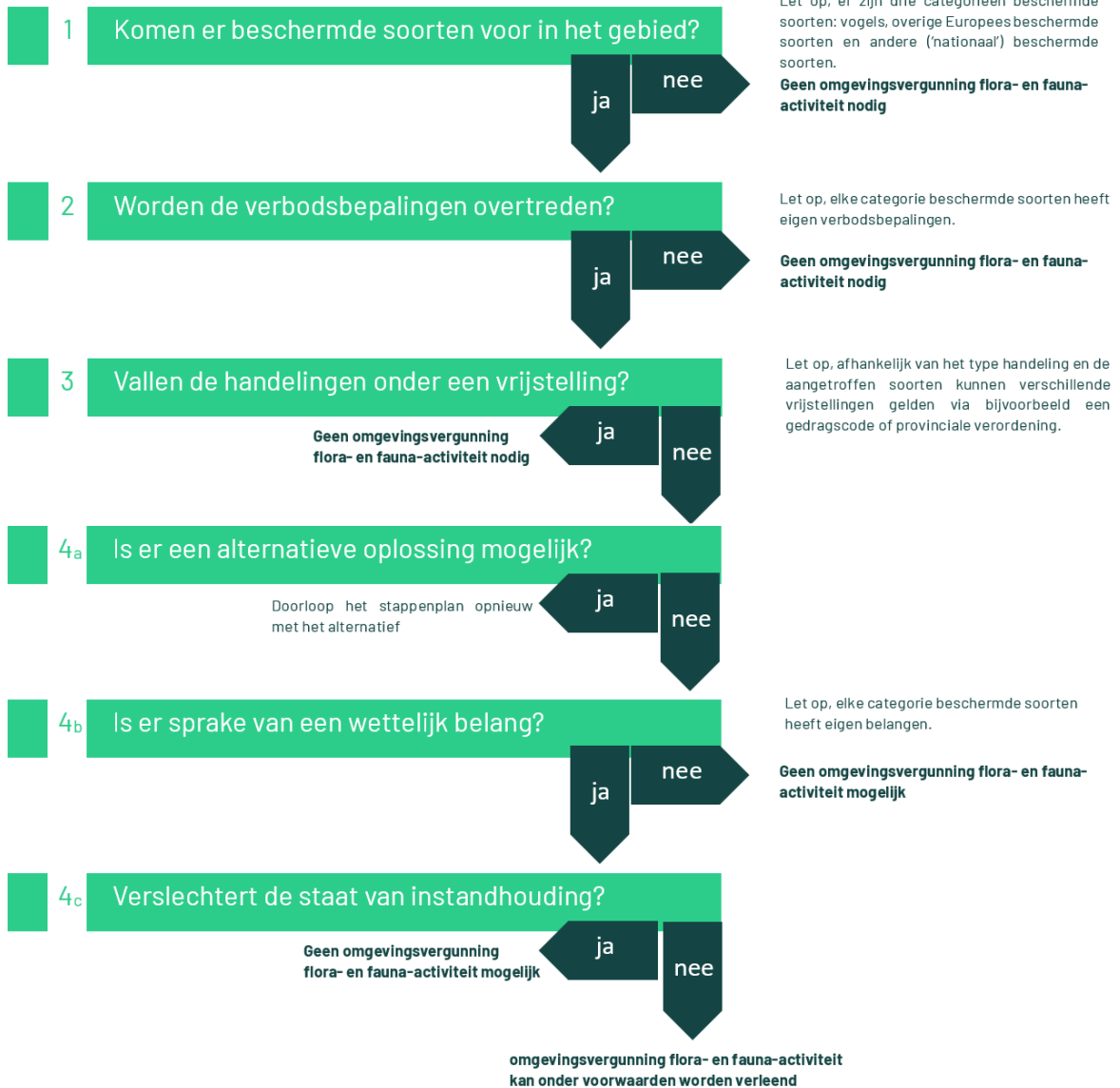
Figuur 7 Schuur 5 op de planlocatie is opgebouwd uit bakstenen muren zonder luchtsouw en heeft een golfplaten dak.

Figuur 8 De te slopen silo (6) op de planlocatie.

Bijlage 2 Vervolgstappen soortenbescherming

Als uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat effecten op beschermde soorten naar aanleiding van de beoogde ingreep niet uitgesloten zijn, dient een vervolgonderzoek soortenbescherming te worden uitgevoerd. Uit dit vervolgonderzoek blijkt of desbetreffende soort aanwezig is en welke functie de planlocatie al dan niet heeft voor de soort. Met onderstaand stappenplan, overgenomen uit 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken, wordt inzichtelijk gemaakt welke consequenties dit heeft voor het project.

Vogelrichtlijnsoort

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De voorwaarden zijn onderstaand weergegeven (conform Bkl art. 8.74j).

Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijnsoort

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De voorwaarden zijn onderstaand weergegeven (conform Bkl art. 8.74k).

Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soort

Ten aanzien van Andere soorten zijn een aantal belangen waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit kan worden aangevraagd. De beoogde ruimtelijke ingreep dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven en zijn aanvullend op de belangen die voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen worden aangevoerd (conform Bkl art. 3.74l).

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
8. in het algemeen belang.

Bijlage 3 Rugstreepad

Herkenning

De rugstreepad (*Epidalea calamita*) is een middelgrote pad met een lengte van circa 4,5 - 7 cm. De pad heeft vrij korte poten en heeft op de rug een karakteristieke lichtgele lengtestreep. Verder is de rug grijsbruin met groenige vlekken en heeft de buik een lichtgrijze kleur met grijszwarte vlekken. De ogen zijn geelgroen en hebben een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwtjes door een paars/blauwe verkleuring van de keel. Gedurende het voortplantingsseizoen is tijdens de kooractiviteiten een typische en harde roep te horen die over een afstand van 1 - 3 km is waar te nemen (Creemers & Van Delft, 2009). De larven van rugstreepad zijn maximaal 2,5 cm lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een streep over de rug (figuur 1, Diepenbeek & Creemers, 2006).

Figuur 1 Impressies van de verschillende levensstadia van rugstreepad. Bron: bovenste foto's RAVON, onderste foto's: Blom Ecologie.

Gedrag

De rugstreepd is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Veranderingen in weersomstandigheden als vocht en temperatuur vormen in sterke mate een sein voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief. Bij het koloniseren van nieuwe gebieden kunnen jonge rugstreepdaden afstanden tot wel 5 km afleggen (BLJ12 kennisdocument Rugstreepd, 2017).

De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. De voortplanting vindt plaats in de periode april - september met een hoogtepunt rond half april - mei. Het vaststellen van aan- of afwezigheid van rugstreepdaden kan middels drie gerichte (avond)veldbezoeken in de periode 15 april - juli (BLJ12 kennisdocument Rugstreepd, 2017).

Habitat en verblijfplaatsen

De geprefereerde habitat van de rugstreepd bestaat uit een dynamische omgeving met vergraafbaar zand of fijne grond. De verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderverdeeld in voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. De voortplantingshabitat is aquatisch en na de voortplanting zijn rugstreepdaden hoofdzakelijk op het land te vinden. Het functionele leefgebied bestaat ook uit het gebied tussen deze habitats (migratieroutes).

De eitjes worden afgezet in veelal tijdelijke, ondiepe en wateren zonder vegetatie, waar weinig tot geen sprake is van concurrentie of predatie. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en- en winterlocaties bevinden zich op het land in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreepd bestaande (muizen)holletjes, graaft deze zich in de bodem of kruipt de rugstreepd onder materialen als: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor de winterhabitat is dat deze locatie vorstvrij dient te zijn.

Populatieomvang

Rugstreepdaden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatieomvang en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een gezonde populatie uit minimaal 100 - 200 dieren bestaat en dat deze in verbinding staat met andere populaties (BLJ12 Kennisdocument Rugstreepd, 2017).

Voorkomen kolonisatie

Doordat de rugstreepd een typische pioniersoort is en een dynamische omgeving met vergraafbare grond prefereert, kan snel spontane kolonisatie van de soort in een braakliggend gebied of bouwterrein ontstaan. Om kolonisatie van rugstreepd te voorkomen wordt geadviseerd maatregelen te treffen.

Deze maatregelen bestaan uit het ongeschikt dan wel ontoegankelijk houden van het plangebied. Indien er sprake is van het ontstaan van mogelijk geschikt voortplantingswater dient het ontoegankelijk maken van een perceel voor de migratie en voortplantingsperiode (april-september) uitgevoerd worden. Het ongeschikt houden van het plangebied voor rugstreepdaden houdt in dat zo min mogelijk vergraafbaar zand gebruikt of opgeslagen wordt binnen het bouwterrein. Bij het bouwrijp maken van het perceel dient het zand direct geëgaliseerd te worden. De aanleg van een zanddepot moet voorkomen worden. In de voorjaars- en zomerperiode zorgen dat er geen kleine poelen ontstaan waar rugstreepdaden eieren kunnen leggen. Diepe rijsporen van machines kunnen al voldoende diep zijn als voortplantingswater voor rugstreepdaden (figuur 2).

Figuur 2 Bij hevige regenval kunnen ondiepe plassen gevuld worden met water. Deze tijdelijke poelen zijn uitermate geschikt voor de rugstreeppad, waarin eismoeren afgezet kunnen worden. Het ontstaan van deze geulen dient te allen tijde voorkomen te worden (bron: Blom Ecologie).

In de najaar- en winterperiode moet gezorgd worden dat er geen overwintering van rugstreeppadden kan optreden. Voldoende vergraafbaar zand (zanddepot) kan gebruikt worden voor overwintering. Ook stenenstapels, houtstapels of andere vorstvrije structuren (onder een bouwkeet bijvoorbeeld) kunnen gebruikt worden voor overwintering. Dergelijke structuren dienen weggehaald te worden buiten de overwinteringsperiode (september-april) van de soort. Het ontoegankelijk houden van het plangebied voor rugstreeppadden houdt in dat voorzieningen worden geplaatst waardoor rugstreeppadden het plangebied niet kunnen bereiken. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond (figuur 3). De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen.

Figuur 3 Een incorrect geplaatst amfibiescherm (links). Een correct geplaatst amfibiescherm (rechts). Deze dienen minimaal 10 cm ingegraven te zijn (bron foto's: Blom Ecologie).

BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl